

**Knygų
startas**

**Praktinės užsiėmimo bibliotekoje
pagal Indrės Zalieckienės knygą
„Kapt kapt kapt“
rekomendacijos**

Rekomendacijas rengė:

Knygelės „Kapt kapt kapt“ autorė Indrė Zalieckienė
Aktorė, darbo su ikimokyklinio amžiaus vaikais praktikė Kristina Savickytė
Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto dekanė Vaiva Juškienė

2020, Vilnius

Apie projektą **Knygų startas**

Lietuvoje pradėtas įgyvendinti tarptautine patirtimi paremtas ankstyvojo skaitymo skatinimo projektas „Knygų startas“.

Projektas „Knygų startas“ yra Skaitymo skatinimo programos dalis, jį įgyvendina Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ir Nacionalinė biblioteka. Projekto partneriai: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius.

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, vykdydama Skaitymo skatinimo programą 2019–2024 metams, organizavo Pirmosios knygos konkursą, kurio tikslas buvo išrinkti geriausią naujai sukurtos paveikslėlių knygos, skirtos 0–3 metų amžiaus vaikams, maketą bei paskatinti ankstyvojo amžiaus vaikams skirtų knygų kūrybą Lietuvoje. Geriausia pripažinta Indrės Zalieckienės knygelė „Kapt kapt kapt“. Remiantis šia knygele, ir yra sukurtos rekomendacijos užsiėmimui.

Ankstyvojo skaitymo skatinimo lauknešėlių sudaro speciali „Knygų starto“ kuprinėlė, I. Zalieckienės knygelė „Kapt kapt kapt“, atitinkanti 0–3 metų vaikų galimybes ir poreikius, atvirukai su Nacionalinės bibliotekos specialistų kurtais patarimais, kaip skaityti su vaikais, ir spalvingi skirtukai.

Projektą vykdančios Nacionalinės bibliotekos generalinis direktorius prof. dr. Renaldas Gudauskas akcentuoja ilgalaikį jo poveikį: „Projektu „Knygų startas“ siekiame skatinti ankstyvąjį skaitymą šeimoje ir ugdyti suvokimą apie jo reikšmę tolesnei vaiko ateičiai. Todėl dovanodami lauknešėlius norime suteikti tėvams reikiamų priemonių ir žinių, kad galėtume prisidėti ugdat skaitančią jaunąją kartą.“

Skaityti kūdikiams labai svarbu nuo pirmųjų dienų: skaitymas lavina kalbos įgūdžius, atmintį, vaizduotę, o vaikui paaugus padeda lengviau išmokti skaityti savarankiškai ir pasiekti geresnių rezultatų mokykloje. Analogiški projektai užsienyje davė ypač gerų rezultatų, pavyzdžiui, Didžiojoje Britanijoje į programą „Bookstart“ investuotas 1 svaras sterlingų sugeneruoja visuomenei 4,19 svaro sterlingų vertę.

Daugiau informacijos: www.skaitymometai.lt

Knygų startas

Turinys

1. Bendros rekomendacijos, kaip pasiruošti renginiui ir jį organizuoti

4 psl.

2. Paslapčių skrynelė

6 psl.

3. Galimi užsiėmimų siūlymai (autorė Kristina Savickytė)

9 psl.

4. Bendros skaitymo su vaikais rekomendacijos, kuriomis siūlome pristatant knygelę pasidalyti su tėvais

14 psl.

1. Bendros rekomendacijos, kaip pasiruošti renginiui ir jį organizuoti

Susitikimai su knygele gali būti skirti tėvams ir vaikams atskirai arba bendrai tėvams ir vaikams.

Pakvieskite tėvelius į susitikimą su pirmąja vaiko knygele. Nepamirškite, kad visi tėvai turi savo patirtis ir savo supratimą. Tad visus patarimus, pavyzdžius teikite kaip siūlymus ir galimybes. Būtinai leiskite tėvams kalbėti, siūlyti, klausti. Stenkitės, kad visas susitikimas būtų lyg vaikų ir tėvų bendro susitikimo su pirmąja vaiko knyga imitacija. Padėkite tėvams pajusti pirmo sąmoningo prisilietimo prie knygos svarbą ir knygos paslapties atskleidimo galimybes.

Pasidalykite su tėvais knygelės autorės I. Zalieckienės atradimais bei aktorės K. Savickytės siūlymais, kuriuos tėvai gali išnaudoti skaitydami knygeles su vaikais. Tai turėtų būti ne teorinis pakalbėjimas, o tėvų įtraukimas į konkrečias veiklas.

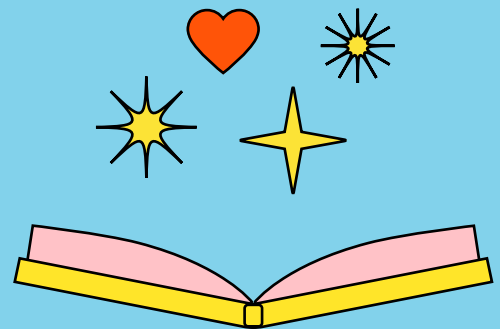
Jei kviesite susitikti tik vaikus, pasinaudokite aktorės K. Savickytės sukurtais galimais užsiėmimų scenarijais bei knygelės autorės I. Zalieckienės atradimais. Būkite išradingi, tai tik keletas galimų siūlymų.

Jei kviesite susitikti ir tėvelius, ir vaikus drauge, taip pat pasitelkite aktorės K. Savickytės sukurtus galimus užsiėmimų scenarijus bei knygelės autorės I. Zalieckienės atradimus. Sutarkite, kad į visas veiklas įsitraukia ir tėvai, ir vaikai. Pasistenkite, kad tėvai nebūtų tik stebėtojai. Bendra vaikų ir tėvų veikla yra labai svarbi vaiko ugdymuisi.

Bibliotekos aplinka

- ☾ Susėskite ratu, geriausia ant kilimo.
- ☾ Prisdėkite pagalvėlių.
- ☾ Jei sėdite ant kėdžių, sėdėkite ratu.
- ☾ Sutarkite dėl bendrabūvio taisyklių. Pavyzdžiui:

- Kalbėkime po vieną;
- Nepertraukinėkime vieni kitų;
- Nėra klaidingos nuomonės – nekritikuokime;
- Klausykime ir girdėkime;
- Mobilieji telefonai, kompiuteriai ir pan. užsiėmimo metu išjungti;
- Jei turime ką pasakyti, kuo pasidalyti – dalykimės;
- Jaukią aplinką padės sukurti žibintai, žvakės, lavos lempos ar šviečiančios lempučių girliandos. Beje, žibintus ar lavos lempas galite paraginti renginio dalyvius pasigaminti ir atsinešti patiems;
- Renginio dalyviams galite pasiūlyti arbatos;
- Pasitelkite švelnius kvapus. Tai gali būti aromatinės pagalvėlės, difuzoriai ar pan. Nesiūlome naudoti smilkalų ir aštrių kvapų.

Knyga bibliotekoje

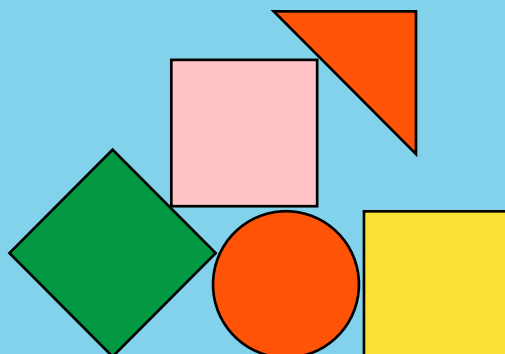
- ☀ Jei neturite daug knygų, galite jos vaizdą demonstruoti per vaizdo projektorius. **Knyga yra prieinama ISSUU platformoje.**
- ☀ Laikykite knygą atvartu į klausytojus – taip demonstruokite, kaip reikėtų skaityti knygą su vaiku.
- ☀ Jei tėvai sėdi ratu, būkite kartu su jais. Taip pat sėdėkite ant kilimo ar tame pačiame rate.
- ☀ Galite pasigaminti didelę knygos versiją. Sukurkite knygos atvartą. Kurkite patys arba įtraukite vaikus. Kaip savarankiškai sukurti knygos atvartą? Vaizdo įrašė Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto lektorė Rima Aleknavičiūtė-Stasiulė dalijosi kartu su dukrele Aine **sukurtu atvartu** lektorę kalbina K. Savickytė. Vaizdo įrašą galite rasti Nacionalinės bibliotekos Youtube kanale arba svetainėje **www.skaitymometai.lt**

Garsas

- ☀ Savo knygelės skaitymu, kalbėjimu demonstruokite tėvams, kaip jie turėtų skaityti su vaiku:
- ☀ Skaitykite garsiai.
- ☀ Skaitykite lėtai.
- ☀ Žodžius tarkite aiškiai ir raiškiai.
- ☀ Žaiskite balsu: leiskite gyvūnų garsus, čepsėkite, juokitės ar pan.
- ☀ Būkite drąsūs ir nebijokite būti juokingi.
- ☀ Viso užsiėmimo metu galite tyliai leisti lietaus muziką.

Laikas

- ☀ Kad renginys būtų kokybiškas, numatykite tinkamą laiką. Paskirdami laiką atsižvelkite į vaikų ir tėvų poreikius, užsiėmimo dalyvaujančios vaikų auditorijos amžių.
- ☀ Neskubėkite, skirkite laiko tiek, kiek norisi tėvams (tai bus pavyzdys, jog skaitymui, kalbėjimuisi su vaiku tėvai turėtų skirti laiko tiek, kiek norisi vaikui).
- ☀ Pasilikite laiko ne tik Jūsų kalbėjimui ir siūlymams, bet ir pokalbiui su tėvais, diskusijai, idėjų pasidalijimui.

2. Paslapčių skrynelė

Tikros istorijos, įkvėpusios knygelės personažus (knygelės autorės atradimai)

Kiekviename lape yra tiek „kapt“ žodelių, kiek nupiešta lašelių. Taip vaikas gali tarsi pats „skaityti“ knygelę. Keliuose puslapiuose yra maža boružėlė, vienas iš skaitymo būdų – einant per puslapius jos ieškoti. Autorė dalijasi savo asmeninėmis istorijomis apie knygos personažus ir linki, kad jos tarnautų kaip įkvėpimas jūsų pačių patirtoms istorijoms:

Voverė

Prieš kelerius metus prie namų pasodinome lazdyną ir labai laukėme, kada gi pagaliau prinoks pirmoji riešutų kekė. Su sūnumi kasdien apžiūrėdavome tuos tris riešutėlius – vis balti ir balti. Vieną dieną kekė ėmė ir dingti. Be jokių pėdsakų. Nusprendėme, kad tai gretimame miškelyje gyvenanti voveraitė nusprendė pajvairinti savo įprastą kankorėžių menu. Dėl to paveikslėlyje voveraitei iš letenų iškrenta riešutas, kad bent vienas iš kekės liktų mums.

Geltona gėlė

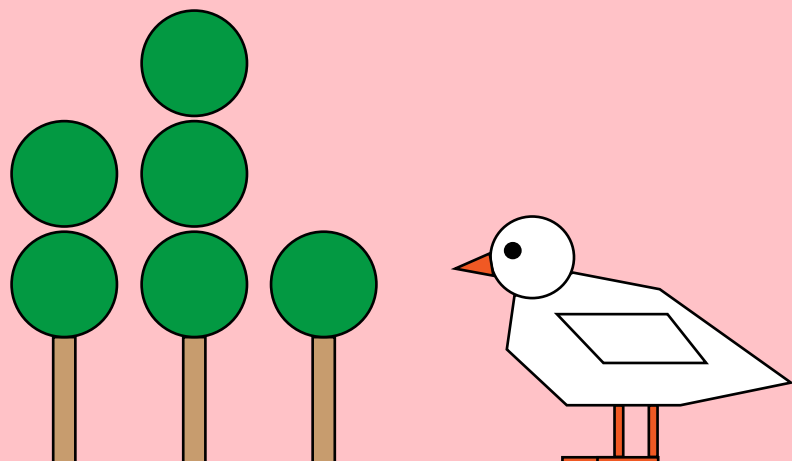
Geltona gėlė – tai plunksnalapė rudbekija. Jos atsiradimo istorija susijusi su viena man artima šeima. Vyras visomis progomis žmonai dovanodavo gvazdikus, įsitikinęs, kad tai mėgstamiausia jos gėlė. O žmona džiugiai priimdavo juos, galvodama, kad tai mėgstamiausia vyro gėlė. Vėliau paaiškėjo, kad žmonos mėgstamiausios gėlės visai ne gvazdikai, o rudbekijos. Kaip rudbekijos, būdamos darželių gėlės, atsidūrė miške? O kaip manote jūs?

Genys

Genys – gretimo miškelio gyventojas. Ne kartą teko stebėti, kaip mikliai jis nardo tarp medžių nešdamas maistą drevėje įkurdintai šeimynai.

Baravykas

Baravykas paveikslėlyje pasipuošęs karūna, bet skaitytojui paliekama mįslė – ar tikrai ši karūna priklauso jam? O gal tai varlės karalienės karūna, kurią baravykas tiesiog nusprendė trumpam pasimatuoti?

Lapė ir ežys

Vienais metais porėlė lapiukų kelias savaites landžiojo po kaimyninių namų kiemus bandydami prasimanyti maisto. Tačiau nieko nepešę paliko gyvenvietę, ir daugiau jų nematėme. Taip pat ir pasiklydęs ežiukas, ieškodamas išėjimo į mišką kartą pupsėjo per visus kaimynų kiemus iš eilės. Mūsų kiemo tvoroje galiausiai rado tarpą ir nuturseno atgal į mišką.

Kreivas medis

Kreivas medis auga pakeliui į mūsų kaimą Varėnos rajone. Kaskart važiuodama pro jį pagalvoju, kas galėjo jį priversti šitaip išsilenkti?

Ažuolo šaka

Ažuolas – irgi mano kaimynas. Jo giles mėgsta rinkti kaimynų vaikai. Mano vaikui labiau patinka rinkti kaštonus.

Meška

Mano sūnus su kaimynų vaikais yra įsitikinęs, kad tame mūsų miškelyje gyvena ir meška, mat tankmėje rado medį nulaupyta žieve su tarsi nagų žymėmis. Bet niekas jos taip ir nėra matęs. Neseniai mačiau reportažą apie meškos ir medžiotojo akistatą Kaišiadorių rajone. Turint omeny, kad per naktį meškos gali nukeliauti ne vieną dešimtį kilometrų, galbūt ji tikrai buvo ir mūsų miške netoli Trakų į tą medį nagų pagaląsti.

Musmirė

Musmirės labai mėgsta mūsų miškelį. Jų čia auga ir baltų, ir raudonų. Man jos labai gražios, o neseniai sužinojau, kad gali būti naudojamos ir kaip vaistas. Pasidomėkite apie žalsvąsias musmires, sako, būtent jos yra pačios nuodingiausios ir pavojingiausios žmonėms.

Vaikas

Tai kiekvienas vaikas, kuris jau pabandė ar dar tik bandys išsiziojęs gaudyti lietaus lašus.

Ką personažai veikia per lietų realiame gyvenime?

Kita kryptis, kurią galima pasirinkti skaitant – ką knygelės personažai veikia per lietų realiame gyvenime?

Voverė

Nestipraus lietaus nebijo, o per stiprų slepiasi drevėse. Bet jei yra alkana ar turi parūpinti maisto jaunikliams, pasinaudoja savo uodega kaip skėčiu.

Gėlės

Per lietų vienos susiskleidžia, kitos – ne. Stiprus lietus gėles priploja prie žemės, kai kurios po to taip ir neatsitiesia. Yra gėlių, kurios labai mėgsta drėgmę ir gali augti pelkėje!

Genys

Prieš lietų itin įnirtingai stuksena, nes artėjant lietuvi vabzdžiai ir lervos slepiasi po žieve. Per lietų slepiasi drevėse. O kokių būna genių? Ar girdėjote apie juodąją meletą?

Baravykas ir musmirė

Žinovai sako, kad po lietaus pridygsta daug grybų. Itin mėgstami ir vertinami yra baravykai. Galima paspėlioti, kas galėtų per lietų rasti prieglobstį po baravyko kepure. O po mažo baravyko kepure? O po didelio? O po musmirės kepure?

Lapė

Lapės per liūtį slepiasi savo olose. O gal tvartuose, kur ir vieną kitą vištą nugvelbia? Kur dar?

Medis kreivas ir ąžuolas nekreivas

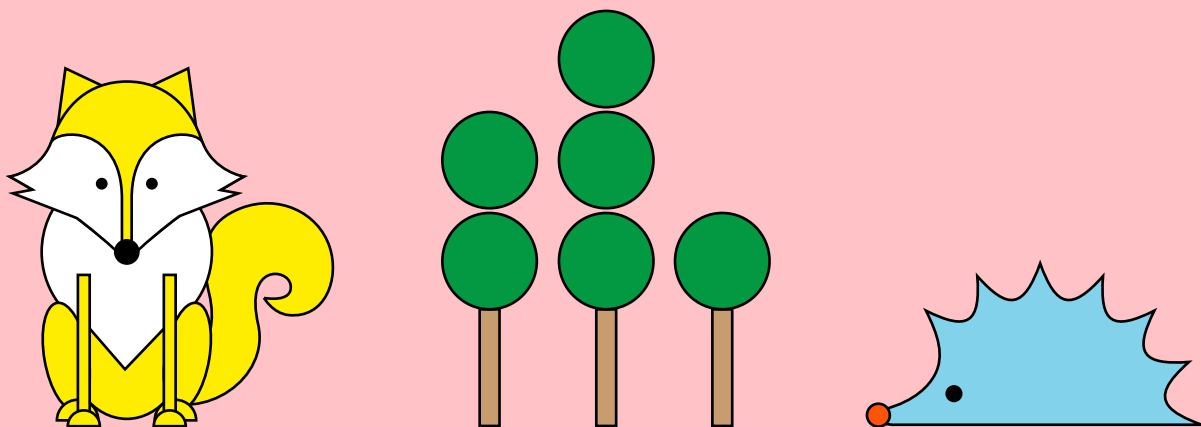
Medžiai yra viena iš lietaus priežasčių! Jie – lietaus ciklo dalis, nes garina drėgmę per savo lapus.

Meška

Gamtininkai sako, kad meškos nekreipia dėmesio į nestiprų lietų. Nuo stipraus lietaus ieško užuovėjos. Ar galima sakyti, kad per nestiprų lietų jos miega ir nekreipia jokio dėmesio? Ilgiausiai jos turėtų miegoti žiemą. O šiltomis žiemomis meškos išvis neužmiega! Ką daryti? Gal padainuoti joms lopšinę?

Vaikas

O ką jūs veikiate per lietų? Bėgate slėptis po stogu? Taškotės po balas? Lakstote išsižioję ir iškišę liežuvį ir bandote sugaudyti kuo daugiau lašų? Ką labiau mėgstate – skėčius ar kapišonus?

3. Galimi užsiėmimų siūlymai (autorė Kristina Savickytė)

Turinys

Bendros rekomendacijos, kaip organizuoti užsiėmimą

Veiklos, pažymėtos*, yra praktiškai pademonstruotos vaizdo įrašuose. Juos rasti galite Nacionalinės bibliotekos **Youtube** kanale arba svetainėje **www.skaitymometai.lt**

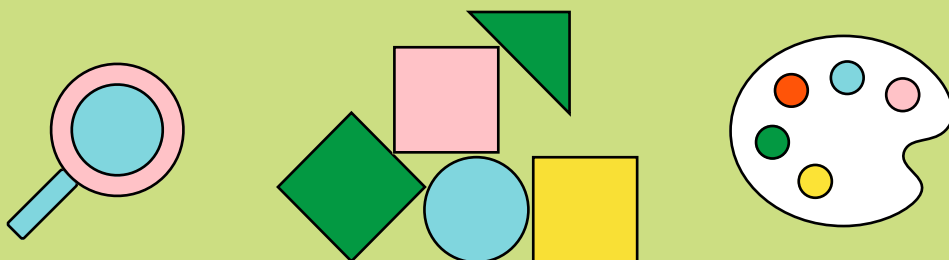
- ✦ Užsiėmimo vedėjo stiprybės ir silpnybės. Planuodami užsiėmimą, ieškokite ir išnaudokite tai, kur esate gabūs ir stiprūs. Jei nedainuojate ar nedirstate to daryti viešai, nedainuokite. Jei jaučiatės esąs stiprus pasakotojas, dirbtuvėlių organizatorius, kreipkite užsiėmimą ta linkme.
- ✦ Struktūra. Užsiėmimui su vaikais labai svarbi struktūra – kaip sveikinsitės, atsisveikinsite, ar bus reikalinga pajudėjimo – mankštelės – pauzė. Struktūra ypač pasiteisina tęstiniuose susitikimuose (**mankštos pavyzdys „Lietaus mankšta“***).
- ✦ Savanoriškas vaikų įsitraukimas. Neverskite vaikų daryti pasiūlytų veiksmų ar aktyviai įsitraukti į veiklas, jei jie nenori, svarbu sutarti, kad jie netrukdytų kitiems. Yra vaikų, kurie patiria dalykus stebėdami, savo viduje ir nebūtinai nori būti aktyvūs.
- ✦ Taisyklės. Pradžioje susitarkite dėl taisyklių, kurios svarbios – priklausomai nuo amžiaus. Jų turi būti nedaug – dvi ar trys. Pavyzdžiui, kalbėsime po vieną, kelsime ranką, kai norėsime pasakyti, netrukdysim kitiems dalyviams, jei tėvai yra kartu – kad tėveliai veiks kartu su vaikais. Taisyklės dažnai tenka priminti ir vėliau, per užsiėmimus.

Užsiėmimų pavyzdžiai

Toliau pateikiami trys užsiėmimo veiklų ir preliminarios struktūros pavyzdžiai. Jie priskirti trims amžiaus grupėms, tačiau, planuodami užsiėmimą, drąsiai galite varijuoti – tiek pačiomis veiklomis iš kitų amžiaus grupių, tiek jų skaičiumi.

Knyga šiame kūrybiniame procese tarnauja kaip atspirties taškas, jos raktiniai žodžiai – kaip įkvėpimas veiklai. Nuoseklumas ne visada būtinas. Knygos istorija pristatoma užsiėmimo pradžioje, o toliau veiklas inicijuoja knygos temos, veikėjai, raktiniai žodžiai. Nors knyga skirta labai mažiems vaikams, tikslingai pateikiamos veiklos ir didesniems vaikams, kurie gali atrasti būdų kitaip perskaityti bet kurią knygą.

To paties tikiuosi ir iš užsiėmimo planuotojo. Tegul šie siūlymai bus lyg ir kitų knygų, istorijų, pasakų skaitymo raktai.

1 variantas. 0–2 metai – vaikų žaidinimas ir pojūčių stimuliavimas

Raktiniai knygos žodžiai: lietaus debesys, lietus, balos, meška, voverė, riešutai.

Pradžia.

Supažindinimas su knyga ir istorija*:

Kol skaitysite knygos eilėrašį, pasiūlykite tėvams pasisodinti vaikus ant kelių ir žaidinti – suptis su jais į šonus, pirmyn ir atgal, kilnoti kelius aukštyn žemyn. Rekomenduojame pakartoti eilėrašį keletą kartų – vis su kitu veiksmu.

Kitaip patirti knygą – veiklų idėjos:

1. **Debesys iš šiukšlių maišų*** – išdalyti tėvams maišus ir parodyti, kaip pasidaryti debesį. Juos mėtyti į viršų. Galim pridėti ir eilėrašį apie debesį, kurį galima kartoti keletą sykių ir kviesti tėvus jungtis. Svarbu pasikalbėti apie saugumą – kad vaikai neatsikąstų plastiko.

Eilėraščio pavyzdys:

Žydrą dangų dengdama,
Skrenda debesų šeima –
Juodas juodas debesis
Pilkas pilkas debesis
Ir lengvutis tarsi pūkas
Baltas, baltas debesiukas.

(iš Ramutės Skučaitės eilėraščio „Debesys“,
knyga „Jei nereikėtų skubėti“, leidykla „Nieko rimto“, 2009 m.)

2. Susikurti balą – priklausomai nuo galimybių – celofano su burbuliukais (pakavimo), medžiagos, kilimo, apvesti virve balos kraštus ir pakviesti vaikus ten:

- parodyti vaikams plekšnojimo rankomis judesį;
- parodyti ir patrepsėti kojėlėmis baloje;
- atsistoti (jei jau stovi) ir pašokinėti baloje;
- galima kartoti pirmąsias dvi eilėraščio eilutes:

Kai miške pradėjo lyti, / daug lašų visur nukrito.

3. **Voverės riešutų maišeliai***. Į kojines pridėti riešutų, gilių, kaštonų, pupų, pupelių, ir užrišti. Išdalyti mažyliams ir siūlyti paslėpti:

- ant kūno – pavyzdžiui, po marškinėliais;
- erdvėje – po pagalvėle, ant kurios sėdi, už spintelės, stalo ar kėdės;
- kviesti ieškoti ir radus sušukti „O! Valio!“ arba „Radau!“;
- kol slepiame, visi galime sakyti:

Tindi rindi riuška, kas ten miške triuška, ar ne voveraitė, ruda kepuraitė.

4. Meška dieną ir naktį – žaidimas: dieną – visi juda erdvėje šleivodami kaip meškučiai, paskui užmiega – kaip meškos knarkia.

Susigalvokite nakties ir dienos ženklą – šviesa (įjungti, išjungti), varpelis (skambinti, kai diena, ir nutilti, kai miega). Galima dainuoti lopšinę apie lokį: kol dainuojama – šleivoja, po posmelio nutylama ir tada – užmiega.

Pabaiga.

Dviejų natų daina pagal knygos eilėrašį* – kviečiami dainuoti visi: mamos ir tėčiai.

2 variantas. 3–4 metai – jausmai ir vaizduotė

Raktiniai žodžiai: lietus, ašaros, liūdesys, šypsena, lietaus garsas, jausmai veide, knygos gyvūnai – voverė, genys, lapė, varlė, ežys, katinas, meška.

Pradžia.

Supažindinimas su knyga ir istorija*.

Kūno perkusija. Skaitant knygos eilėrašį pakviesti vaikus mušti ritmą, išnaudojant kūno perkusiją: mušti delniukais į kelius, ploti, klapsėti pirštais. Galima visų pirma paieškoti kartu su vaikais, kaip mūsų kūnas gali padėti skleisti ritmingą garsą.

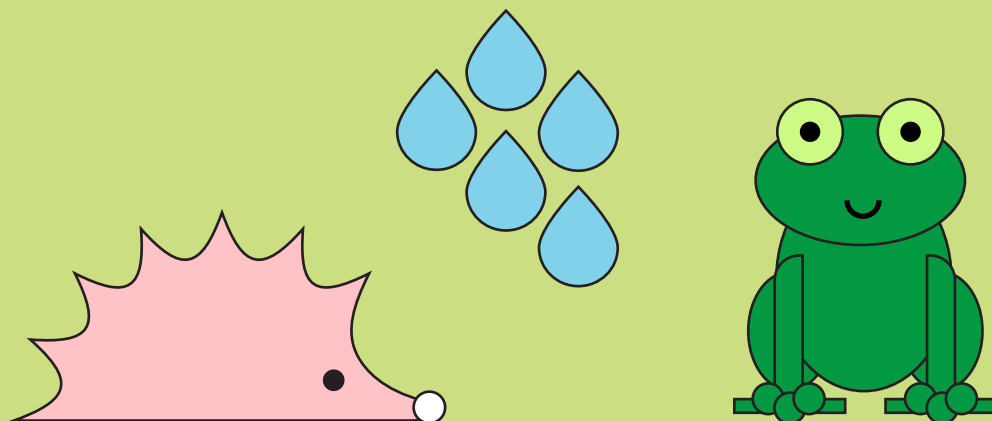
Kitaip patirti knygą – veiklų idėjos.

1. Lietaus garsų kūrimas*.

Pakvieskite vaikus sukurti įvairaus intensyvumo lietaus garsą: tęsiant raidę „Š“ – nuo labai tylios iki stiprios ir intensyvios. Pažaiskite intensyvumais – tylus lietus ir garsus lietus. Pasiruoškite ir išdalykite vaikams priemonės kurti garsą, pavyzdžiui, laikraščio ar popieriaus lapus – juos susukite ir paieškokite lietaus garsų: trindami popieriaus suktinukus į paviršių, paskui mušdami lietaus lašų ritmą.

2. Gyvūnų veido išraiškos.

Gyvūnų veido išraiškos ir jausmai. Patyrinėkite kartu su vaikais knygos paveikslėliuose gyvūnų veido išraiškas, pabandykite jas atkartoti ir suprasti, kokie jausmai po jomis slepiasi – voverės, genio, varlės, lapės, ežio, katino ir meškos. Pakvieskite vaikus išsirinkti sau smagiausią veido ir jausmo išraišką ir kvieskite su ja pabūti, pasivaikščioti ir apsidairyti, įsižiūrėti į kitus vaikus.

3. Šypsenų gaminimas*.

Pakalbėkite su vaikais – o kada lyjame mes? Ar ašaros gali būti mūsų lietus? Kada mes verkiame? Priminkite, kodėl lietus svarbus žemei, o ašaros – mums, kad greičiau praeitų skausmas, liūdesys, pyktis. O kad greičiau nurimtų mūsų lietus, galime pasigaminti šypsenas. Sušildome rankas (trindami vieną į kitą) ir užauginame jose įsivaizduojamą šypseną, prisidedame prie lūpų ir ją lėtai įkvepiame, rankos slepia lūpas ir, kai lėtai atidengiame pirštus (delnai sujungti), šypsosi ir mūsų rankos, ir mūsų veidai.

4. Tai ne kambarys, o miškas.

Paverskite aplinką, kurioje esate, mišku. Pasiūlykite vaikams burtą, galite net naudoti savo burtų lazdele – stebuklingą pieštuką ar ką panašaus. Galite tiesiog paprašyti užsidengti akis, tada atsidengti ir kviesti įsivaizduoti, kad kambarys pavirto mišku – įvardykite konkrečiai, kas, kur ir kuo pavirto – lentynos – medžiais, kėdės – krūmais, grindys – samanomis. Pakvieskite vaikus pasivaikščioti po mišką, o tada, pradėjus lyti lietu, ką darysime? Slėpsimės? Ar leisime lyti ant mūsų? Vaikščiosime po šlapias samanas? Leiskite skleistis savo ir vaikų vaizduotei. Žaidimą ir vėl pabaikite burtu – mišką paversdami atgal kambariu.

Pabaiga.

Darbeliai – dekoruoti / gaminti skėčius – idėjų pagal medžiagas ir vaikų amžiaus galimybes galima ieškoti internete.

3 variantas. 5–6 metai – diskusija ir tyrinėjimas

Raktiniai žodžiai: lietus, mokslininkas, lietaus upelis, įdomūs žodžiai (ištiktukai), skėtis, lietaus muzika.

Pradžia.

Supažindinimas su knyga ir istorija*:

Žygiuoti pagal knygos eilėraščio ritmą. Galima vietoje, galima nueiti iš vienos kambario pusės į kitą, žygiuoti ratu, mosuoti rankomis – per kelias eilutes kelti per šonus aukštyn, per kelias – nuleisti. Kitaip patirti knygą – veiklų idėjos.

1. Lietaus tyrinėjimo mokslininkai.

Pakvieskite vaikus pavirsti į lietaus lašelį – kiekvienas vaikas paieško, kokios formos jo lašelis, kur jo rankos, kojos, kaip jis yra erdvėje – stovi, sėdi ar guli (pagal galimybes). Tada pakviesti lašelius jungtis vieną su kitu – po du, po tris, kol visi susijungia į vieną didelį lašą. Tada tas lašas pavirta upeliu – ir traukinuko principu keliauja po erdvę. Upelis gali susidurti su kliūtimis – apeiti akmenis (kėdes), palįsti po tiltu ir pan. Pabaigoje upę pakaitina karšta saulė ir lietaus lašeliai virsta garais – lengvi pakyla viršun į dangų ir tampa debesėliu.

Pasibaigus aktyviai veiklai, susėskite ir aptarkite lietaus lašelio kelionę.

2. Garsų tyrinėjimo mokslininkai*.

Pakvieskite vaikus surasti kitus įmanomus ištiktukus lietu (pvz., PAPT). Tada susikurkite kitokius lietaus garsus: visų pirma – burna (caksėjimai ir pan.), paskui – rankomis

(pirštų klapsėjimai, tuksenimai į žemę, stalus, kėdes – pirštais ir delnais), po to – kojomis. Įvardykite, kad lietus gali būti lengvas (garsai burna) ir stipresnis (garsai rankomis ir kojomis). Pažaiskite lietaus orkestrą – jūs dirigentas, rodote, kada lyti, o kada – nustoti.

3. Lašelio KAPT istorija.

Sukurkite su vaikais lašelio istoriją:

- 💧 kur jis gyveno, kas buvo jo šeima;
- 💧 sugalvokite iššūkį ar problemą, kuri jam kilo;
- 💧 kaip jis sprendžia kilusią problemą ar susigrumia su iššūkiu;
- 💧 kas jam padeda spręsti problemą;
- 💧 kaip viskas baigiasi?

Vaikai gali aktyviai prisidėti prie istorijos kūrimo, siūlydami idėjas, tačiau vadovas turi atrinkti jas ir papasakoti vientisą istoriją. Galima pasiūlyti vaikams namų darbą – grįžti ir namie nupiešti lašelio istoriją. Arba pakviesti piešti ją vietoje, kaip šios veiklos pratęsimą.

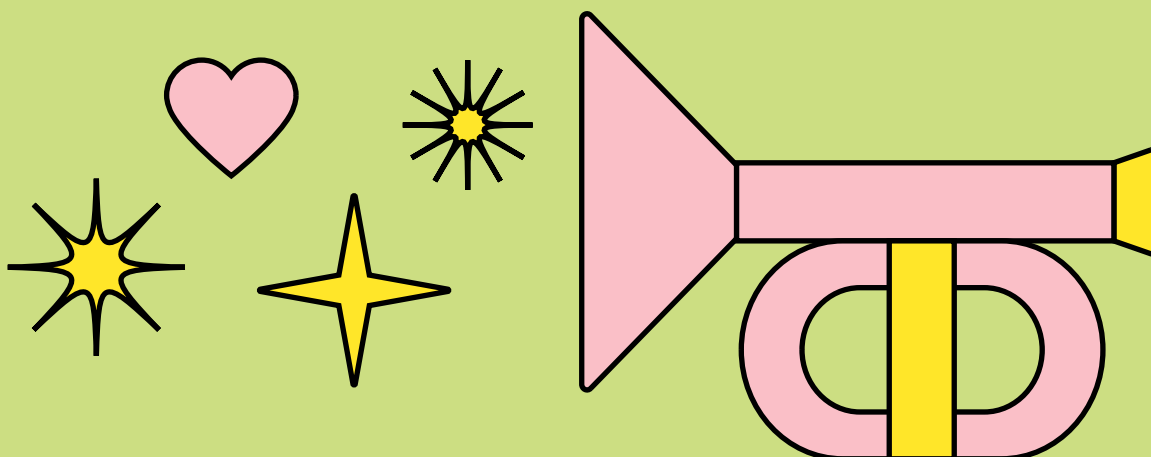
4. **Lietus naktį***.

Pakvieskite vaikus atsigulti ant žemės, jei ne, užversti galvas aukštyn ir:

- 💧 pamatyti nakties dangų – koks jis tamsus;
- 💧 pamatyti žvaigždes, jas paskaičiuoti, paieškoti savo žvaigždės;
- 💧 pamatyti užplaukiančius juodus debesis – vieną, du, daugiau, kol uždengia visas žvaigždes;
- 💧 pamatyti ir pajusti lietų naktį – klauskite vaikų ir kvieskite pajusti, ant kurių kūno dalių nukrenta lietaus lašai, pakvieskite apsivilkti įsivaizduojamą striukę, apsiauti botus, išskleisti įsivaizduojamą skėtį ir eiti pasivaikščioti tamsoje po naktinį lietų mišką.

Pabaiga.

Darbeliai: gaminti lietaus vamzdį – muzikos instrumentą.

4. Bendros skaitymo su vaikais rekomendacijos, kuriomis siūlome pristatant knygelę pasidalyti su tėvais

Kaip skaityti su vaiku (rekomendacijos tėvams)

Turinys

- ★ Skaitymas su vaiku yra žaidimas ir džiaugsmas.
- ★ Susikurkite, atraskite jaukią aplinką. Atraskite aplinką, kurioje jums jauku; pasistykite vigvamą, iš kartono dėžės pasistatykite skaitymo namuką, jaukiai įsitaisykite lovoje ir pan.
- ★ Kurkite savo šeimos skaitymo ritualus. Jei tik pavyksta, skaitykite drauge visa šeima. Skaitykite drauge su vaiko žaisliuku ar naminiu gyvūnu.
- ★ Pasiimkite vaiką ant kelių. Pasisodinkite vaiką priešais save nugarą į jus, knygą laikykite priešais vaiką.
- ★ Knyga turi būti atversta į vaiką. Leiskite vaikui pačiam versti knygą. Nebūtinai knygą skaityti iš eilės.
- ★ Mažiau skaitykite patį tekstą, daugiau klauskite. Mažiau aiškinkite patys, daugiau klausykitės vaiko. Klausinėkite, kiekvienas puslapis kupinas paslapčių: išnaudokite pokalbiui spalvas, vaizdus ir pan.
- ★ Būkite aktoriai. Žaiskite balsu: leiskite gyvūnų garsus, čepsėkite, juokitės ar pan. Būkite drąsūs ir nebijokite būti juokingi. Galite pasikeisti vaidmenimis. Tegul vaikas skaito knygelę jums. Netaisykite, jei pasakoja taip, kaip jis supranta ir kaip jis atsimena. Ankstyvasis skaitymas yra kūryba, o ne teksto atkartojimas.
- ★ Skaitykite garsiai. Skaitykite lėtai. Žodžius tarkite aiškiai ir raiškiai. Nesitaikykite prie vaikiškos kalbos – neimituokite vaiko neaiškiai tariamų žodžių. Vaikas turi girdėti aiškią ir taisyklingą kalbą.
- ★ Skaitydami išnaudokite vaiko kūną: palieskite nosytę, rankytę, kaktą ir pan.
- ★ Kurkite patys savo knygas: kurkite savo pasakojimus, istorijas, žaidimus. Kurdami knygeles stenkitės naudoti tai, ką turite po ranka. Leiskite fantazuoti vaikams. Jie geriausi kūrėjai.
- ★ Neskubėkite, skirkite laiko tiek, kiek norisi vaikui. Tai gali būti kelios minutės, bet gali trukti ir gerokai ilgiau. Jei knygelė įtraukia ir skaitymas trunka valandą, o gal ir dar daugiau – mėgaukitės galimybe bendrauti su vaiku. O jei vaikas nori skaityti vienas, leiskite jam tai daryti.
- ★ Nėra tinkamo ar netinkamo laiko skaityti. Skaitykite su vaiku tada, kada norisi. Ryte, per pietus, vakare. Tačiau vaiko negalima atitraukti nuo kitos jo veiklos, kada jūs patys užsinorite, nes tada skaitymas asocijuosis su neigiamais dalykais.

